

BÀI PHÁT BIỂU CHÀO MỪNG HỘI THẢO

**THÚC ĐẨY CÁC SÁNG KIẾN BẢO TỒN THIÊN NHIÊN CỦA CỘNG ĐỒNG
GÓP PHẦN GIỮ GÌN SỰ ĐA DẠNG VĂN HÓA VÀ SINH THÁI Ở VIỆT NAM**

TS. Vương Hữu Nhi
Chủ tịch Liên hiệp hội tỉnh Đắk Lắk

Kính thưa: quý vị đại biểu, quý vị khách quý !

Kính thưa các nhà khoa học, kính thưa toàn thể hội thảo !

Hội thảo “Thúc đẩy các sáng kiến bảo tồn thiên nhiên của cộng đồng góp phần giữ gìn sự đa dạng văn hóa và sinh thái ở Việt Nam” được tổ chức hôm nay là sự phối hợp giữa Trung tâm Con người và Thiên nhiên (thuộc Liên hiệp các Hội KH&KT Việt Nam) và Liên hiệp các Hội KH&KT tỉnh Đắk Lắk. Hai đơn vị đồng tổ chức Hội thảo đều là những đơn vị có chức năng nghiên cứu khoa học, phổ biến tri thức, tư vấn và phản biện xã hội trong các lĩnh vực tài nguyên, thiên nhiên và môi trường cũng như lĩnh vực văn hóa và xã hội. Hội thảo lần này vừa thể hiện niềm tin, vừa là tinh thần trách nhiệm của các bên liên quan đối với việc thúc đẩy các sáng kiến bảo tồn thiên nhiên của cộng đồng góp phần giữ gìn sự đa dạng văn hóa và sinh thái ở tỉnh Đắk Lắk và khu vực Tây Nguyên nói riêng cũng như ở Việt Nam nói chung.

Trước hết, thay mặt cho Ban Tổ chức Hội thảo, tôi xin được nhiệt liệt chào mừng Quý vị đại biểu, quý vị khách quý, các nhà khoa học đại diện cho các Bộ, ngành của Trung ương và địa phương; các Viện, trường, trung tâm nghiên cứu; các tổ chức xã hội, đại diện cộng đồng, các chuyên gia và cơ quan báo chí đến dự và đưa tin.

Kính thưa toàn thể quý vị !

Sự biến đổi khí hậu cùng với sự gia tăng dân số và quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa đang làm thay đổi môi trường sống ở thành thị cũng như ở nông thôn; từ sức ép nhu cầu của đời sống xã hội, các khu vực sinh thái tự nhiên như rừng đầu nguồn, rừng nguyên sinh, đất ngập mặn, rừng ngập mặn ven biển,... đã và đang bị thu hẹp, phân mảnh và đang bị suy thoái với tốc độ nhanh chóng ở Việt Nam. Theo đó, không chỉ những giá trị đa dạng sinh học và sinh thái bị mất dần, nhiều giá trị văn hóa truyền thống của cộng đồng gắn với thiên nhiên cũng bị nhiều ảnh hưởng và mai một dần. Tuy nhiên, trong quá trình điều hành, lãnh đạo cấp quốc gia hoặc địa phương nhiều lúc, nhiều nơi chưa được quan tâm đúng mức, chưa được quy hoạch bảo tồn và điều đó đã đe dọa đến việc bảo vệ đa dạng sinh học, sinh thái và giá trị văn hóa truyền thống của cộng đồng gắn với thiên nhiên.

Thưa quý vị đại biểu !

Tỉnh Đắk Lắk và khu vực Tây Nguyên nói riêng có một hệ sinh thái rừng tự nhiên đa dạng, phong phú, gắn liền với nhiều động thực vật quý hiếm cũng như những giá trị văn hóa truyền thống của nhiều dân tộc, đặc biệt là đồng bào dân tộc thiểu số tại chỗ, là nơi hội tụ những giá trị sinh thái và truyền thống cộng đồng với

những loại hình văn hóa dân tộc độc đáo chỉ có ở Tây Nguyên. Sự thuận tiện trong việc thưởng thức những giá trị sinh thái và truyền thống văn hóa độc đáo mà không tách biệt với cuộc sống tiện nghi hiện đại khiến cho khu vực Tây Nguyên trở thành một điểm đến lý tưởng đối với du khách trong và ngoài nước.

Tuy nhiên, sự khai thác gỗ trái phép, dân di cư tự do, phá rừng làm nương rẫy và sự bùng nổ của các hoạt động du lịch trong những năm gần đây đã gây nên những áp lực rất lớn và đe dọa đến việc bảo tồn thiên nhiên của cộng đồng cũng như những giá trị văn hóa truyền thống và sinh thái tại các tỉnh khu vực Tây Nguyên, trong đó có tỉnh Đắk Lắk. Mặc dù, nhiều nơi nhiều khu rừng ở Tây Nguyên vẫn được người dân giữ gìn như tài sản chung của cộng đồng thông qua phương thức tự quản với người đứng đầu được cộng đồng tín nhiệm như già làng, hội đồng già làng, trưởng thôn, trưởng bản, tộc trưởng, người có uy tín... Hay việc quản lý, bảo vệ tài nguyên thiên nhiên, truyền thống văn hóa và sinh thái của các tộc người ở Tây Nguyên cũng có thể thông qua hương ước, luật tục hoặc các quy định truyền thống xuất phát từ văn hóa hoặc tín ngưỡng nhằm khai thác những giá trị kinh tế, cung cấp cho người dân nơi đây nhiều lợi ích cả về vật chất và tinh thần, nhưng làm sao vẫn bảo tồn được cơ bản sự đa dạng sinh học và các nguồn tài nguyên thiên nhiên cũng như những giá trị văn hóa truyền thống và sinh thái ở Tây Nguyên là câu hỏi cấp thiết đặt ra không chỉ cho chính quyền các tỉnh khu vực Tây Nguyên mà còn cho Chính phủ Việt Nam. Đây cũng là chủ đề của Hội thảo “Thúc đẩy các sáng kiến bảo tồn thiên nhiên của cộng đồng góp phần giữ gìn đa dạng văn hóa và sinh thái ở Việt Nam” do Trung tâm Con người và Thiên nhiên và Liên hiệp các Hội KH&KT tỉnh Đắk Lắk cùng phối hợp tổ chức. Với mục tiêu:

1- Chia sẻ thông tin, quan điểm, tăng cường hiểu biết về hiện trạng các khu vực tự nhiên đang được cộng đồng bảo vệ, bao gồm rừng bảo vệ đầu nguồn, rừng tự nhiên, rừng tín ngưỡng, đất ngập mặn, rừng ngập mặn,...

2- Thảo luận về mô hình và tiêu chí xác định khu bảo tồn do cộng đồng quản lý.

3- Đề xuất các chính sách, cơ chế liên quan đến việc trao quyền quản lý cho cộng đồng nhằm bảo tồn các khu vực tự nhiên ngoài hệ thống khu bảo tồn chính thức.

4- Kiến nghị các chính sách hỗ trợ cộng đồng, bao gồm cả cơ chế tài chính và hưởng lợi, chia sẻ lợi ích.

5 - Tạo diễn đàn tham vấn đa bên nhằm tìm kiếm các giải pháp, sáng kiến cho việc bảo tồn thiên nhiên, đa dạng sinh học gắn liền với giữ gìn những giá trị văn hóa truyền thống và sinh thái của cộng đồng.

Kính thưa các vị đại biểu, các vị khách quý, các nhà khoa học !

Việc Tổ chức Hội thảo lần này hết sức có ý nghĩa, góp phần gìn giữ, bảo tồn thiên nhiên môi trường ở tỉnh Đắk Lắk, khu vực Tây Nguyên nói riêng và Việt Nam nói chung, hướng tới sự phát triển bền vững và thích ứng với biến đổi khí hậu. Hội thảo này cũng sẽ là nguồn thông tin hỗ trợ cho Đảng, Nhà nước ban hành những cơ

chế, chính sách vĩ mô; lãnh đạo các cấp từ Trung ương đến địa phương có những quyết sách đúng đắn; các doanh nghiệp có những thông tin hữu ích, giúp lựa chọn chiến lược kinh doanh hiệu quả, tránh các rủi ro, các tác động tiêu cực; cộng đồng dân cư có nhận thức đúng đắn và có trách nhiệm với môi trường tự nhiên và những giá trị văn hóa truyền thống cộng đồng.

Công cuộc bảo tồn thiên nhiên của cộng đồng gắn với việc giữ gìn những giá trị văn hoá và sinh thái ở Việt Nam trong thời kỳ đẩy mạnh CNH, HĐH đất nước đòi hỏi sự nỗ lực rất lớn của toàn xã hội. Do vậy, Hội thảo này, Ban Tổ chức rất mong lắng nghe được tất cả các ý kiến tâm huyết, khách quan từ các bên liên quan về “Thúc đẩy các sáng kiến bảo tồn thiên nhiên của cộng đồng góp phần giữ gìn dự đa dạng văn hóa và sinh thái ở khu vực Tây Nguyên nói riêng và đất nước nói chung.

Kính đề nghị quý vị cần tập trung thảo luận đúng chủ đề của hội thảo, trong đó tập trung làm rõ và bám sát những mục tiêu đã nêu ở trên. Tất cả các ý kiến đóng góp của quý vị, Ban Tổ chức sẽ tổng hợp và chuyển đến các bên liên quan, những người có trách nhiệm. Đồng thời hy vọng rằng, những việc làm của chúng ta hôm nay là cần thiết, tích cực và có trách nhiệm với quốc gia và cả thế hệ mai sau.

Nhân dịp này, thay mặt Ban Tổ chức, tôi xin bày tỏ lời cảm ơn chân thành đến quý vị đại biểu, quý vị khách quý, các nhà khoa học, đại diện cho các Bộ, ngành của Trung ương và địa phương; các Viện, trường, trung tâm nghiên cứu; các tổ chức xã hội, đại diện cộng đồng, các chuyên gia và các nhà báo cùng các anh chị em quan tâm đến sự kiện này đã dành thời gian tham dự.

Kính chúc quý vị mạnh khỏe, hạnh phúc; chúc cho Hội thảo của chúng ta thành công tốt đẹp !

Xin trân trọng cảm ơn !